

COPRINUS HETEROTHRIX IN NEDERLAND

P.B. Jansen

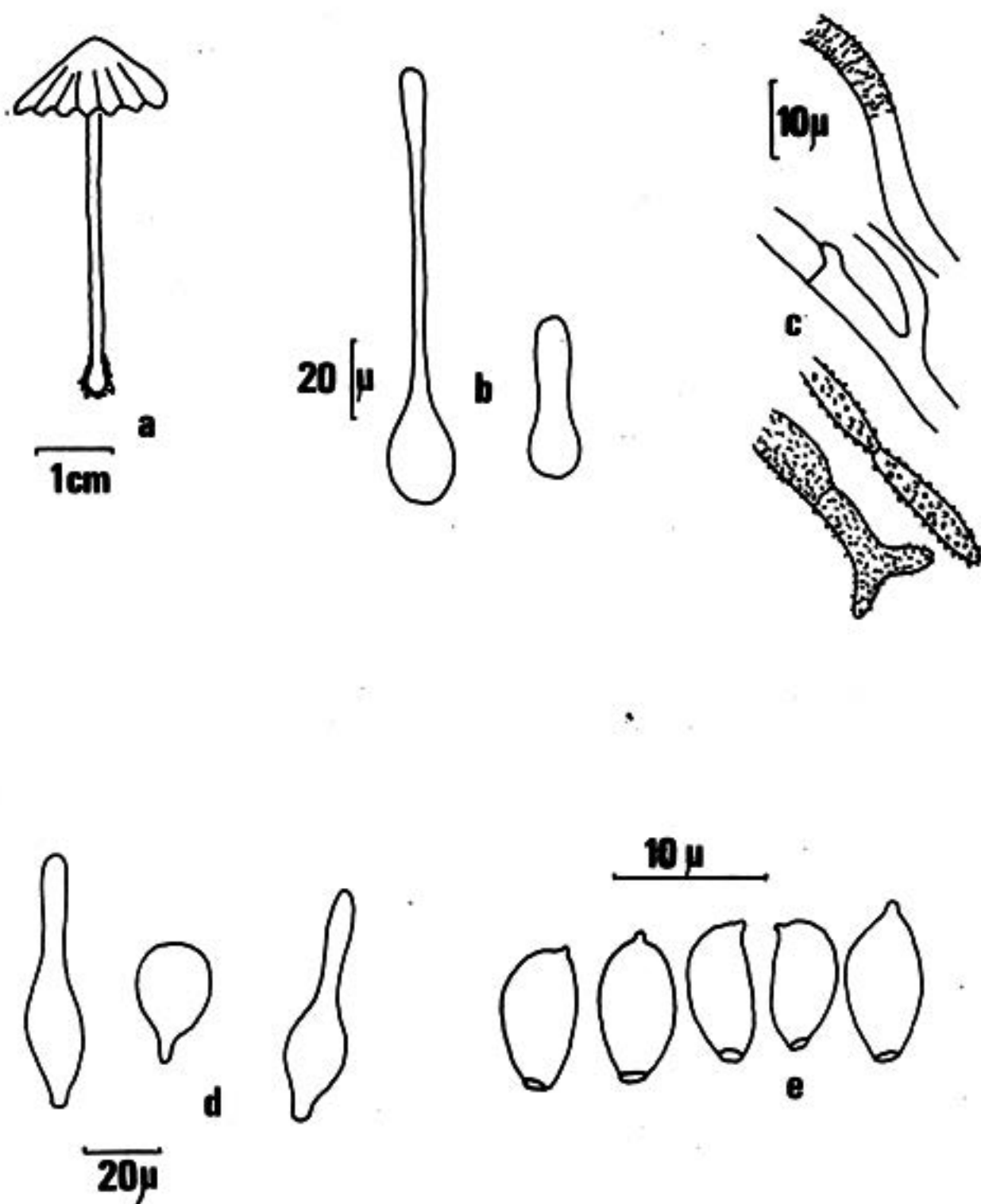
Paul Windhausenweg 26
Breda

Op 6 september 1973 vond ik langs het "leemlijntje" bij Dorst (N.Br.), aan vele van onze leden wel bekend, een aantal exemplaren van een inktzwammetje, dat ik op het eerste gezicht hield voor het bekende Plooirokje, *Coprinus plicatilis* (Curt. ex Fr.) Fr. Er was door de langdurige droogte bijna geen paddestoel te bekennen en om niet met lege handen thuis te komen, verzamelde ik maar alles wat ik vond.

Thuis gekomen bekeek ik mijn inktzwammetjes nog eens goed met een loep en ik vond toen, dat ze toch niet helemaal op een Plooirokje leken. De hoed, tot ± 20 mm doorsnede, was gevoerd, behalve het centrum. Dit centrum was geelbruin, de plooien zelf waren licht geelbruin, naar de rand toe lichter wordend, terwijl de kleur in de plooien parelgrijs was met heel fijne korreltjes. De gehele hoed was fijn pruineus, wat vooral met de loep goed te zien was. De lamellen, oorspronkelijk grijs, werden later door de sporen donkerder, de snede bleef licht. Ze vervloeiden niet snel. De steel, tot 50 mm lang en maximaal 1 mm dik, was geheel fijn wit pruineus, aan de basis met wit mycelium (fig. a).

Onder het mikroskoop bleek, dat de beharing van de hoed bestond uit "sétules", soms tot 120 μ lang, de buik tot 20 μ dik en de top meest 8-11 μ (fig. b). De ronde cellen van de hoedhuid waren meest 20-30 μ in diam., sommige ervan waren geïncrusteerd. De fijne grijze korreltjes in de plooien bestonden uit hyphen met een diameter van 2-6 μ , onregelmatig van vorm, soms vertakt, meestal geïncrusteerd, soms met gespen (fig. c). De lamellen vertoonden op de snede twee soorten cystiden, nl. de reeds bekende "sétules" en ballonvormige (fig. d). Op de lamellen zelf bevonden zich vele ronde en ovale cellen, vooral goed zichtbaar in Congo-rood, met afmetingen tot bv. 50-70 μ . De sporen tenslotte waren donkerbruin onder het mikroskoop, met duidelijke, iets eksentrische pore, 9-11 x 4,5-5,5 μ .

Met behulp van bovenstaande gegevens was het niet moeilijk om met de "Flore" de soort te determineren. Vanwege de "sétules" belandt men al direkt in de groep der "Sétulosi" en al voordat men in de ondergroepen moet gaan grasduinen is men al vanwege de twee soorten cheilocystiden aangeland bij *Coprinus heterothrix*

Coprinus heterothrix

a, habitus b, sétules, c, hyphen
d, ballonvormige cystiden, e, sporen

Kühner. Er staat wel bij "très rare" en " nov. sp.", maar daar moet men zich in de mycologie maar niet door laten afschrikken!

Gelukkig bestaat er nog een uitvoerige beschrijving van deze soort (2) met een latijnse diagnose (waardoor de naam wettig is, de naam in de "Flore" is een nomen nudum!). De gegevens hierin vermeld klopten werkelijk opvallend goed, bijna te mooi om waar te zijn!

Rest nog te vermelden, dat Kühner deze soort beschreef naar aanleiding van een vondst van twee exemplaren op 18 september 1932 in het Bois de Vincennes, bij Parijs, onder loofhout op de grond. Daarna is de soort nooit meer gevonden; in de literatuur ben ik de naam ook niet tegengekomen.

De dag na mijn vondst ben ik nog even naar Dorst teruggegaan, en ook op 7 september kon ik nog enkele exemplaren verzamelen, zodat ik er nu in mijn herbarium een tiental heb.

Literatuur:

1. Kühner, R. & Romagnesi, H. (1953). Flore analytique des champignons supérieurs. - Paris, 557 p.
2. Kühner, R. & Romagnesi, H. (1957). Compléments à la Flore analytique 8, - Bulletin de la Société des Naturalistes d'Oyonnax 10-11, Supplément: 60-61.

PSATHYRELLA - FEUILLETON III: DE RODE LAMELSNEDE BIJ SOMMIGE PSATHYRELLA-SOORTEN

E. Kits van Waveren

Koninginneweg 136
Amsterdam-Z.

Het Psathyrella-feuilleton I (3) handelend over *P. gracilis* en *P. microrrhiza* - beide soorten met een rode lamelsnede - werd besloten met de opmerking, dat bij beide soorten de lamelsnede een enkele maal niet rood maar wit is en dat hierop in een volgend artikel nader zou worden ingegaan.

In de "Flore analytique" van Kühner & Romagnesi worden als *Psathyrella*-soorten met een rode lamelsnede de volgende genoemd: